

آشنایی با طرح نایبان شهیدان

ویژه شرکت کنندگان در طرح نایبان شهیدان
کانون فرهنگ هنری اشراق شهرستان کازرون

آقای / خانم

نائب محترم شهید

با سلام

همان طور که حتما شما نیز می دانید کازرون ۱۱۰۰ شهید گرانقدر تقدیم انقلاب اسلامی و دفاع مقدس کرده است و بی شک این شهیدان حق بزرگی بر گردن تک تک کازرونی ها دارند. اغلب شهدای کازرون جوانان برومندی بودند که تا سالیان سال امکان زندگی برای آنها فراهم بود اما شهادت را برگزیدند و به سعادت جاودان مفتخر شدند.

با گذشت نزدیک به دو دهه از پایان جنگ تحمیلی، بسیاری از پدران و مادران شهیدان که بیشترین انس و دلبستگی را با فرزندان شهیدشان داشتند با دنیا وداع کرده و به دیار باقی شتافته اند. بیم آن می رود که گذر زمان گرد فراموشی را بر نزدیکان و دوستان شهدا بپراکند و خدای ناکرده شهیدان را فراموش کنیم. اگرچه شهیدان نیازی به ما ندارند اما نیاز ما و جامعه امروز و فردا به شهیدان قابل کتمان نیست. از سوی دیگر فقر اطلاعات جامع گسترده در رابطه با شهدای شهرستان از قبیل زندگی نامه، وصیت نامه و خاطرات همزمان، خانواده ها و دوستان آن ها، سرگذشت پژوهی شهدا را در فضای کنونی تقریبا غیر ممکن نموده است.

بر این اساس کانون فرهنگی هنری اشراق شهرستان کازرون با همکاری سایر مراکز فرهنگی فعال شهرستان اقدام به اجرای طرح نابیان شهیدان با هدف زنده نگه داشتن یاد و نام شهیدان و ارج گذاری به رشادت ها و دلاوری های آنان و نهادینه ساختن حضور آنها در جامعه کرده است. لذا حال که افتخار نیابت از یکی از بندگان خاص خداوند نصیب شما شده است خواهشمندیم ضمن مطالعه کامل تذکرات و رعایت نکات یاد شده در ادامه این جزوه، ما را در به انجام رسانیدن این کار بزرگ و هدف والا همیاری نمایید.

به امید شفاعت شهدای عزیز و بزرگوارمان

کانون فرهنگی هنری اشراق شهرستان کازرون

□ انتظارات طرح از نایبان

مهم ترین انتظارات و تعهدات اخلاقی ای که نایبان شهیدان باید آنها را برآورده سازند به شرح زیر است:

الف) شریک قرار دادن شهید در اجر اعمال خیری که توسط نایب انجام می شود. نایب شهید با نیت این که شهید در اجر و ثواب اعمال خیر او شریک است به انجام امور خیر اقدام می کند.

ب) نایب شهید نسبت به معرفی و تبلیغ و فعالیت هایی که در زنده نگه داشتن شهید موثر است اقدام می کند این فعالیت ها می تواند شامل حضور بر مقبره شهید و تلاوت قرآن و ادعیه، انتشار زندگی نامه و وصیت نامه شهید، برگزاری مراسم دعا و سالگرد و یادبود شهید، جمع آوری خاطرات به منظور راه اندازی بانک بزرگ نرم افزاری شهدای شهرستان و... باشد.

پ) سرکشی به خانواده شهید

ت) فعالیت های دیگری نیز برای نایبان شهیدان می توان متصور شد که به مرور به وظایف اولیه اضافه می شود.

ث) از همه اینها مهم تر نایب شهید در تمام مراحل زندگی شهید را الگوی رفتاری خود قرار داده سعی می کند بیشترین همانندی را با شهید داشته باشد

جوانان مشتاق به نبایت از شهدا لازم است با مراجعه به محل های ثبت نام که در زمان اجرای طرح اعلام خواهد شد اقدام به نام نویسی نموده و پس از تایید شهید مورد نبایت به جهت نداشتن نایب، نایب شهید، پرونده فرهنگی شهید مذکور را تحویل گرفته و پس از شنیدن توضیحاتی پیرامون نحوه کار اقدام به جمع آوری و تکمیل پرونده گرفته و آن را به مسوول مربوطه تحویل دهند.

نکته : نایبان محترم موظفند چنانچه هرگونه مدرک یا سندی درباره شهید موجود است به شناسنامه فرهنگی شهید ضمیمه کرده و به مسئول مربوطه تحویل دهید.

این اسناد می تواند شامل موارد زیر باشد:

الف: کپی تمام صفحات شناسنامه

- ب: اصل یا کپی وصیت نامه
- ج: اصل یا کپی نامه های شهید به خانواده و دوستان
- د: عکس های ۳×۴ از شهید(هر تعداد که موجود باشد).
- ه : هر گونه عکسی که از شهید موجود است(اعم از عکس جبهه یا غیر آن)
- و : اصل یا کپی مناجات ها و دست نوشته هایی از شهید
- ز : اصل یا کپی لوح های تقدیر درسی یا ورزشی از شهید
- ح : اصل یا کپی کارت های شناسایی از شهید
- ط : اصل یا کپی کارت اعزام به جبهه
- ی : تصویر سنگ نبشته مزار شهید
- ک : عکس آثار هنری متعلق به شهید
- ل : کپی از فیلم یا کاست نوار صوتی یا ویدئویی از شهید
- م : کپی کتابچه، اطلاعاتیه یا زندگی نامه شهید که قبلاً چاپ شده و موجود باشد.
- * نایبان محترم در صورتی که اصل این مدارک را به مسئول مربوطه تحویل دهند، رسید آن را دریافت نموده و در موعد مقرر - حد اکثر یک ماه پس از تحویل - در برگ رسید، مدارک را پس گرفته و به خانواده شهید برگردانند.

□ آداب مصاحبه با خانواده شهید

کار برای شهدا غیر از کار دل نیست. انتخاب می کنند به لطف خودشان، تا خدمتی انجام دهیم. خدمتی که همان زنده نگه داشتن یاد و خاطره آسمانی فرزندان این خاک است که کمتر از شهادت نیست. حال که عنایت رفیقان ملکوتی شامل حالمان شده و لیاقت شناساندن چهره یکی از بندگان خاص خدا را نصیبمان کرده اند، شایسته است این امر را به بهترین نحو انجام دهیم. چون «خداوند دوست دارد که مؤمن هر کاری را به استحکام انجام دهد». مصاحبه به عنوان محور و ستون سرگذشت پژوهی است و ده تجربه مفید از آداب مصاحبه با خانواده معظم شهداء را در اختیار دوستان نائب شهید قرار می دهیم.

حرف آخر اینکه، کار برای آسمانیان، دلی می طلبد آسمانی، قدمی می خواهد استوار و قلمی پاک.

۱. هر خانواده شهید، تعلق خاطر خاص و ویژه ای به شهید خود دارد. بنابراین باید با کمال احترام درباره آن شهید سخن گفت و از او یاد کرد. این ادب و احترام باعث می شود که خانواده شهید، بیشتر و سخاوتمندانه در باره شهید خود سخن بگوید. یعنی بیشترین اطلاعات را در اختیار بگذارد و هرچه اطلاعات بیشتر باشد، سرگذشت شهید کامل تر می شود.

۲. ورود به مصاحبه بسیار مهمتر از آن است که مصاحبه کننده یا مصاحبه شونده تصور می کنند. البته در برابر خانواده شهید، فرد از هر نقطه ای که شروع کند یا وارد شود، اندوه فراق فرزند، به دل پدر و مادر اعضای خانواده وارد می شود. بنابراین بهتر است مصاحبه با سوال درباره بخشهای عمومی تر زندگی شهید(مثل تولد و روز اول مدرسه رفتن و ...) آغاز شود.

۳. اگر احساس کردید، خانواده شهید درباره شهید فقط به صورت کلی و با عبارت های کلی(مثل اینکه: خیلی خوب بود، خیلی مرتب بود، خیلی منظم بود و ...) صحبت می کنند، یادآوری کنید که مثلاً نمونه ای از خوب بودن، مرتب بودن و منظم بودن را با ذکر جزئیات(کی، کجا، در چه سالی و...) تعریف کنند و شرح دهند.

۴. کمترین و کوچک ترین و ساده ترین اطلاعات را درباره هر شهید، دست کم نگیرید. این اطلاعات، وقتی با تنظیم هدفمند در جای دقیق قرار گیرد، ارزشمند می شود. کمترین آگاهی و اطلاعات، همچون قطعه یا آجری از بنای نهایی است.

۵. برای هر یک از اطلاعات، اخبار و خاطراتی که از شهید بازگو می شود، با رعایت ادب و احترام، جزئیات زمانی و مکانی هم بخواهید. یعنی خانواده شهید سعی کنند به خاطر بیاورند در چه ماه و روز و ساعتی، اتفاق مورد نظر در زندگی شهید پیش آمده است و حتی اینکه در آن لحظات چه حرف هایی گفته و شنیده شده است. توجه به این جزئیات و ثبت و ضبط آنها از جنبه های بسیار مهم در نگارش خاطرات شهیدان است.

۶. برای هر یک از اطلاعات، اخبار و خاطراتی که از شهید بازگو می شود، نشانه، سند و مدرکی (اگر موجود است) طلب کنید. این نشانه می تواند عکس، نامه، نوارکاست و یا هر چیز دیگری باشد. از این اسناد اطلاعات بیشتری به دست می آید و خاطره را کامل می کند. این مدارک، به خوانندگان سرگذشت شهید هم اعتماد قابل توجهی می دهد. به خصوص اگر تصویر آنها هم ضمیمه شود. گاهی وقتها این نشانه ها و مدارک تا سطح اسناد ویژه و منتشر نشده، جا باز می کند و مورد توجه قرار می گیرد.

۷. در مصاحبه با خانواده شهید، باید به این نکته توجه داشت که شهید هر خانواده، علاوه بر ویژگی های عمومی (مثل شهیدان دیگر) که پرسش از آنها لازم است، ویژگی خاصی به عنوان آن شهید و در آن خانواده دارد که در طول مصاحبه کشف می شود. ویژگی های خاص هر شهید، بخش برجسته و منحصر به فرد زندگی اوست که باید اطلاعات کافی از آن گرفته شود. مثلاً شهیدی قهرمان شهرستان یا استان خود در یک رشته ورزشی بوده است. این ویژگی با ذکر تاریخ دقیق قهرمانی و... نقطه برجسته ای در زندگی شهید است.

۸. طبیعی است که مصاحبه کننده، همانطور که درباره بخش های مختلف زندگی شهید اطلاعات می خواهد، درباره نحوه شهادت او هم اطلاعات می تواند خواهد. نمی شود این بخش را نادیده گرفت، چون پدر و مادر شهید محزون می شوند و بلکه باید شرایط مصاحبه به گونه ای پیش برود که خانواده شهید احساس کنند برای بیان کامل سرگذشت شهید، همه گونه اطلاعات و یادآوری لازم است، حتی جزئیات شهادت او و شرح اینکه چگونه خبر شهادت داده شد و...

۹. توقع عمومی از گفت و گو با خانواده شهید، ابتدا به دست آوردن سرگذشت کامل و دقیق شهید است، به صورتی که خواننده احساس نکند از بخش هایی از زندگی شهید هیچ یاد و خبری داده نشده است. توقع دیگر و فراگیر از مصاحبه با خانواده شهید، به دست آوردن خاطرات است. مصاحبه کننده بر اساس اطلاعات پراکنده ای که در طول مصاحبه به دست می آورد، خاطرات را بر اساس اتفاق های زندگی شهید و با ذکر جزئیات، سر و سامان می دهد.

۱۰. مصاحبه با خانواده شهید، شامل تعدادی سوال و تعدادی پاسخ است. یعنی حرف و کلمه و جمله هایی که گفته و شنیده می شود .
اما حاصل نهایی این مصاحبه، در لحظه ای موفق جلوه می کند که خواننده، گویی تصویر کاملی از شهید در برابر خود می بیند و او را از نزدیک می شناسد. یعنی شنیده ها، گویی دیدنی و دیده می شود.

□ تذکرات ویژه ناظران محترم

۱. در حفظ و نگهداری پرونده اطلاعات شهید کوشا باشید.
۲. چنانچه هرگونه مدرک یا سندی درباره شهید موجود است به شناسنامه فرهنگی شهید ضمیمه کنید و به مسئول مربوطه تحویل دهید.
این اسناد می تواند شامل موارد زیر باشد:
الف: کپی تمام صفحات شناسنامه
ب: اصل یا کپی وصیت نامه
ج: اصل یا کپی نامه های شهید به خانواده و دوستان
د: عکس های ۳×۴ از شهید (هر تعداد که موجود باشد).
ه : هر گونه عکسی که از شهید موجود است (اعم از عکس جبهه یا غیر آن)
و : اصل یا کپی مناجات ها و دست نوشته هایی از شهید
ز : اصل یا کپی لوح های تقدیر درسی یا ورزشی از شهید
ح : اصل یا کپی کارت های شناسایی از شهید
ط : اصل یا کپی کارت اعزام به جبهه
ی : تصویر سنگ نبشته مزار شهید
ک : عکس آثار هنری متعلق به شهید
ل : کپی از فیلم یا کاست نوار صوتی یا ویدئویی از شهید
م : کپی کتابچه، اطلاعیه یا زندگی نامه شهید که قبلاً چاپ شده و موجود باشد.

*در صورتی که اصل این مدارک را به مسئول مربوطه تحویل دادید، رسید آن را دریافت کنید و در موعد مقرر در برگ رسید، مدارک را پس گرفته و به خانواده شهید برگردانید.

۳. در صورت امکان جهت جمع آوری خاطرات و مدارک شهید، به همزمان، دوستان و معلمین شهید نیز مراجعه کنید.

۴. سعی کنید حتی المقدور خاطراتی که از زبان خانواده شهید یا همزمان شهید ثبت می کنید به صورت صوتی یا تصویری ضبط کنید و آن را به مسئول مربوطه تحویل دهید.

۵. چنانچه برگ خاطرات یا وصیت نامه شهید تمام شد، حتماً به مسئول مربوطه مراجعه کنید و از ایشان تحویل بگیرید.

۶. مشخصات دقیق شهید و راوی خاطره در قسمت مربوطه درج گردد.

۷. نام و امضاء راوی در ذیل تمام صفحات «سیمای عشق» درج گردد.

۸. چنانچه پیشنهاد یا انتقادی در نظر دارید آن را در برگه ای جداگانه نوشته و به همراه شناسنامه فرهنگی شهید به مسئول مربوطه تحویل دهید.

۹. خواهشاً تذکرات و آداب مصاحبه را به دقت مطالعه کرده و به تمام موارد خواسته شده با دقت تمام و با خط خوانا پاسخ دهید.

□ سئوالات مصاحبه از خانواده معظم شهداء

به منظور ارائه راه کار به نائبان شهید در زمینه جمع آوری خاطرات مناسب از بستگان، آشنایان و همزمان شهید، تعداد بیست و هشت سؤال انتخاب شده، که هر کدام می تواند تداعی کننده ی خاطره ای باشد. بنابراین بهتر است نائبان شهید هنگام مصاحبه، این سئوالات را مبنا قرار داده تا خاطرات به دست آمده از شهید، واجد شرایط چاپ و انتشار باشد.

۱. اهمیت شهید به قرآن، نهج البلاغه، نماز، روزه و راز و نیاز.

۲. تبعیت و اطاعت پذیری شهید از مافوق.

۳. شغل و حرفه شهید در کنار تحصیل یا ایام تابستان.

۴. جاذبه و محبوبیت شهید در میان مردم.
۵. تعداد دفعات مجروحیت شهید در جبهه و شرح آن‌ها.
۶. شوخ طبعی، خنده‌رویی و مزاح شهید با دوستان و اعضای خانواده‌اش.
۷. فعالیت‌ها و مبارزات شهید هم‌زمان با پیروزی انقلاب اسلامی.
۸. نحوه گذراندن اوقات فراغت شهید(سینما، پارک، تماشای تلویزیون، بازی، مطالعه و....)
۹. خاطرات شهید در مسجد، پایگاه بسیج و هیئت‌های مذهبی.
۱۰. وضع درسی شهید و میزان رضایت معلمین و مربیان مدرسه از او.
۱۱. رشته‌های ورزشی مورد علاقه شهید و رفتن به باشگاه.
۱۲. رابطه شهید با والدین و خواهر و برادرانش.
۱۳. عکس‌العمل شهید نسبت به رفتار و عقاید غیر منطقی افراد و گروه‌های انحرافی مخالف نظام.
۱۴. به چه مواردی حساس بود و عصبانی می‌شد؟ وقتی عصبانی می‌شد چه کار می‌کرد؟
۱۵. روابط شهید با کودکان، دوستان، هم محلی‌ها، هم باشگاهی و هم کلاسی‌هایش.
۱۶. عکس‌العمل شهید در برابر سختی‌ها و مشکلات.
۱۷. شهید دوست داشت در آینده چه کاره شود؟
۱۸. معرفت، ارادت و اظهار محبت شهید نسبت به اهل بیت(ع) و توسل به ائمه اطهار.
۱۹. فعالیت‌های علمی، فرهنگی و هنری شهید(شعر، مداحی، طراحی، خطاطی، آموزش قرآن، کلاس‌های عقیدتی و...)
۲۰. صفت و ویژگی خاص اخلاقی(دلسوزی و مسئولیت‌پذیری، اخلاص، صداقت، وقت شناسی و...)
۲۱. چه شد که به فکر رفتن به جبهه افتاد؟ اولین بار در چه سنی به جبهه اعزام گردید؟
۲۲. تغییر و تحول روحی ایجاد شده در شهید بر اثر حضور در جبهه‌ها و شرکت در عملیات.

۲۳. ارادت به حضرت امام خمینی(ره) و علاقه به سایر شخصیت‌های روحانی و انقلابی نظام.

۲۴. علاقه شهید به یک نویسنده، سخنران، مداح، شاعر، مؤذن، قاری قرآن، مربی ورزشی و ...

۲۵. صحبت‌ها و توصیه‌های شهید به دوستان و هم‌زمانش.

۲۶. تحولاتی که بعد از پیروزی انقلاب در روحیات شهید به وجود آمد.

۲۷. آخرین دیدار و خاطره و توصیه‌ی شهید.

۲۸. بازتاب شهادت وی در محیط خانواده و خویشانان.

۲۹. اسامی دوستان شهید در مدرسه، مراکز فرهنگی که در آن فعال بوده است و در جبهه

راوی-۱

ویژه اعضای طرح نایبان شهیدان

کانون فرهنگ - هنری اشراق؛ هیات فرهنگ مذهبی فاطمیون

فارس، کازرون، حدفاصل سه راه دانش سرا تا میدان انقلاب، مسجد جمعه (جوی)

E s h r a q - k a z e r o o n . b l o g . I r